

PHÁT HUY NHỮNG GIÁ TRỊ CAO ĐẸP CỦA PHẨM CHẤT “BỘ ĐỘI CỤ HỒ” TRONG SỰ NGHIỆP XÂY DỰNG VÀ BẢO VỆ TỔ QUỐC VIỆT NAM XÃ HỘI CHỦ NGHĨA THỜI KỲ MỚI

PHẠM VĂN VINH (*)

Tóm tắt: “Bộ đội Cụ Hồ” là tên gọi thân thương, triu mến; một hình ảnh rất bình dị, gần gũi khi Nhân dân nói về cán bộ, chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam. Đây là một nét đặc sắc, độc đáo, thể hiện tình cảm cao đẹp và niềm tin sâu sắc của Nhân dân đối với đội ngũ quân nhân cách mạng. Vì vậy, việc phát huy những giá trị cao đẹp của phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ” trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa thời kỳ mới càng có ý nghĩa hơn bao giờ hết.

Từ khóa: Phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ”; xây dựng, bảo vệ Tổ quốc; xã hội chủ nghĩa.

Abstract: “Uncle Ho’s Soldiers” is a dear and affectionate title; a very simple and familiar image that the people use when talking about the cadres and soldiers of the Vietnam People’s Army. This is a unique and distinctive feature, expressing the noble sentiments and deep trust of the people towards revolutionary military personnel. Therefore, promoting the noble values of “Uncle Ho’s Soldiers” in the cause of building and protecting the Socialist Republic of Vietnam in the new era is more meaningful than ever.

Keywords: “Uncle Ho’s Soldiers” qualities; building and protecting the Fatherland; socialism.

Ngày nhận bài: 05/02/2025

Ngày biên tập: 15/5/2025

Ngày duyệt đăng: 19/5/2025

1. Phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ” trong tình hình mới

Trải qua hơn 80 năm xây dựng, chiến đấu và trưởng thành, dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam và Chủ tịch Hồ Chí Minh, các thế hệ cán bộ, chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam luôn trung thành tuyệt đối với Đảng, Tổ quốc, với Nhân dân và chế độ xã hội chủ nghĩa; không ngại hy sinh, gian khổ, chiến đấu anh dũng, kiên cường, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ mà Đảng, Nhà nước và Nhân dân giao phó. Phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ” là giá trị văn hóa - chính trị - đạo đức tiêu biểu, được bắt nguồn từ truyền thống yêu nước của dân tộc Việt Nam; từ sự giáo dục, rèn luyện của Chủ tịch Hồ Chí Minh và Đảng Cộng sản Việt Nam; từ sự tin yêu, đùm bọc, giúp đỡ của Nhân dân và từ

những cống hiến, hy sinh to lớn của các thế hệ cán bộ, chiến sĩ trong Quân đội. Giá trị ấy được lưu giữ, kế thừa, phát triển qua quá trình xây dựng, chiến đấu và trưởng thành của Quân đội nhân dân Việt Nam.

Phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ” là hệ thống những giá trị nhân cách của người quân nhân cách mạng, với 5 đặc trưng cơ bản được quy định trong Nghị quyết số 847-NQ/QUTW của Quân ủy Trung ương “về phát huy phẩm chất Bộ đội Cụ Hồ”, kiên quyết chống chủ nghĩa cá nhân trong tình hình mới, gồm: 1) Tuyệt đối trung thành với Tổ quốc, với Đảng, với Nhà nước và Nhân dân. Có ý chí quyết tâm chiến đấu cao, chấp nhận hy sinh, vượt qua khó khăn, gian khổ, sẵn sàng nhận và hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ được giao. 2) Có đạo đức cách mạng trong sáng, lối sống trung thực, khiêm tốn, giản dị, chân thành, lạc quan; nói đi đôi với làm, luôn đặt lợi ích của

(*) PGS. TS; Học viện Quốc phòng

tập thể lên trên lợi ích của cá nhân; không chùn bước trước khó khăn, hiểm nguy. 3) Tích cực huấn luyện, học tập, nghiên cứu, nâng cao trình độ mọi mặt và kiến thức chuyên môn; có phương pháp, tác phong công tác khoa học, nghiêm túc, trách nhiệm cao; gương mẫu trong công tác, sinh hoạt; kiên quyết đấu tranh với các biểu hiện suy thoái, tham nhũng, lãng phí, tiêu cực. 4) Có tinh thần đổi mới, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung; giữ vững nguyên tắc, phát huy dân chủ, tôn trọng và lắng nghe ý kiến góp ý với tinh thần cầu thị. Kỷ luật tự giác, nghiêm minh, chấp hành nghiêm điều lệnh, điều lệ, kỷ luật của Quân đội. 5) Chăm lo xây dựng, giữ gìn sự đoàn kết, thống nhất trong nội bộ, hết lòng thương yêu đồng chí, đồng đội như anh em ruột thịt; lắng nghe, tôn trọng, học hỏi, giúp đỡ, gắn bó máu thịt với Nhân dân, sẵn sàng hy sinh để bảo vệ tính mạng, tài sản của Nhân dân. Có tinh thần đoàn kết quốc tế, mở rộng và tăng cường đối ngoại quốc phòng góp phần tích cực bảo vệ nền hòa bình thế giới.

Dưới sự lãnh đạo tuyệt đối, trực tiếp về mọi mặt của Đảng, sự quản lý tập trung, thống nhất của Nhà nước, sự yêu thương, đùm bọc và giúp đỡ của Nhân dân, hơn 80 năm qua, Quân đội nhân dân Việt Nam luôn giữ vững bản chất cách mạng, không ngừng lớn mạnh, vừa chiến đấu, vừa trưởng thành và làm nên những chiến thắng vẻ vang. Trong bất kỳ hoàn cảnh nào, Quân đội nhân dân Việt Nam luôn tuyệt đối trung thành với Đảng, với Tổ quốc, với Nhân dân; phát huy cao độ truyền thống yêu nước, chủ nghĩa anh hùng cách mạng; có kỷ luật nghiêm minh; luôn gắn bó mật thiết với Nhân dân. Các thế hệ cán bộ, chiến sĩ Quân đội ta đã lập nên những chiến công hiển hách, làm rạng ngời lịch sử dựng nước và giữ nước của dân tộc Việt Nam, xây đắp nên truyền thống vẻ vang, như lời khen ngợi của Chủ tịch Hồ Chí Minh: “Quân đội ta trung với Đảng, hiếu với dân, sẵn sàng chiến đấu, hy sinh vì độc lập, tự do của Tổ quốc, vì chủ nghĩa xã hội. Nhiệm vụ nào cũng hoàn thành, khó khăn nào cũng vượt qua, kẻ thù nào cũng đánh thắng”⁽¹⁾.

Kể thừa trang sử hào hùng đó, những năm qua, phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ” được tiếp tục tỏa sáng ở mọi lúc, mọi nơi, trên mọi lĩnh vực. Nhiều tấm gương dũng cảm trong chiến đấu, sẵn sàng hy sinh để bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền thiêng liêng của Tổ quốc. Dù giữa thời bình, biết bao cán bộ, chiến sĩ vẫn không quản ngại khó khăn, gian khổ, gắn bó phần lớn tuổi thanh xuân của mình ở các vùng sâu, vùng xa, vùng đặc biệt khó khăn, vùng biên giới, hải đảo. Với tinh thần “vì nhân dân quên mình”, cán bộ, chiến sĩ trong Quân đội luôn tích cực giúp đỡ Nhân dân phát triển kinh tế - xã hội, xóa đói giảm nghèo, xây dựng nông thôn mới, phòng tránh, khắc phục hậu quả thiên tai, dịch bệnh, bảo vệ tính mạng, tài sản và cuộc sống bình yên của Nhân dân.

Hiện nay, đại đa số cán bộ, chiến sĩ trong Quân đội đã và đang ra sức tu dưỡng, rèn luyện, phấn đấu xứng danh “Bộ đội Cụ Hồ”, tuy nhiên có một số ít sa vào chủ nghĩa cá nhân, sống thực dụng, vi phạm pháp luật của Nhà nước, kỷ luật của Đảng, của Quân đội, ảnh hưởng đến truyền thống tốt đẹp, uy tín của Quân đội và những giá trị cao đẹp của phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ”. Nghị quyết số 847-NQ/QUTW ngày 28/12/2021 của Quân ủy Trung ương chỉ rõ: có cả cán bộ cao cấp, cán bộ chủ trì cơ quan, đơn vị lợi dụng chức vụ, quyền hạn vi phạm kỷ luật, pháp luật, quy định về những điều đảng viên không được làm, gây thiệt hại về tài sản của Nhà nước, Quân đội, làm ảnh hưởng đến truyền thống, uy tín của Quân đội, phẩm chất và hình ảnh cao đẹp “Bộ đội Cụ Hồ”.

Trong thời kỳ mới, tình hình thế giới, khu vực tiếp tục có những diễn biến nhanh chóng, phức tạp, khó lường. Hòa bình, hợp tác và phát triển vẫn là xu thế lớn, song đứng trước nhiều trở ngại, khó khăn. Các nước lớn tăng cường điều chỉnh chiến lược, lôi kéo, tập hợp lực lượng, vừa hợp tác, thỏa hiệp, vừa đấu tranh, kiềm chế lẫn nhau và can dự, chi phối vào nội bộ các nước khác. Các điểm “nóng” về an ninh có chiều hướng gia tăng, nguy cơ lan rộng. Những vấn đề toàn cầu, như bảo vệ hòa bình, an ninh con người, thiên tai, dịch bệnh, an ninh xã hội và an ninh phi truyền thống, an ninh mạng, biến đổi khí hậu,

ô nhiễm môi trường... tiếp tục diễn biến phức tạp. Tranh chấp chủ quyền lãnh thổ, chủ quyền biển, đảo diễn ra căng thẳng, phức tạp, quyết liệt hơn, tiềm ẩn nhiều nguy cơ xung đột, tác động đến an ninh, an toàn hàng hải, hàng không.

Trong nước, sự nghiệp đổi mới, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, bên cạnh những thành tựu to lớn, quan trọng đã đạt được, vẫn còn không ít những khó khăn, thách thức. Bốn nguy cơ mà Đảng ta chỉ ra vẫn tồn tại, có mặt diễn biến phức tạp và gay gắt hơn. Trên Biển Đông, vùng biển Tây Nam và một số vùng chiến lược, địa bàn trọng điểm còn tiềm ẩn các nhân tố gây mất ổn định; tranh chấp chủ quyền biển, đảo, chiến tranh thông tin, chiến tranh mạng gia tăng. Sự tác động nhiều mặt của đời sống xã hội, nhất là mặt trái của cơ chế thị trường; sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức lối sống, sự phân hóa giàu nghèo đã tác động đến nhận thức, tư tưởng của cán bộ, chiến sĩ. Đặc biệt, các thế lực thù địch, phản động, cơ hội chính trị tăng cường chống phá công khai và trực diện, ngày càng tinh vi, xảo quyệt; ra sức truyền truyền, xuyên tạc hình ảnh “Bộ đội Cụ Hồ”, thúc đẩy “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” nhằm thực hiện “phi chính trị hóa” Quân đội.

2. Tiếp tục phát huy những giá trị cao đẹp của phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ” trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc thời kỳ mới

Một là, đề cao vai trò, trách nhiệm của cấp ủy, tổ chức đảng và chỉ huy các cấp trong lãnh đạo, chỉ đạo và phát huy những giá trị cao đẹp của phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ”, kiên quyết chống chủ nghĩa cá nhân.

Cấp ủy, tổ chức đảng và chỉ huy các cấp tiếp tục quán triệt, cụ thể hóa và triển khai thực hiện có hiệu quả Nghị quyết số 847-NQ/QUTW ngày 28/12/2021 của Quân ủy Trung ương, lãnh đạo, chỉ đạo và tổ chức thực hiện nghiêm túc, quyết liệt việc phát huy những giá trị cao đẹp của phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ”, kiên quyết đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân trong cơ quan, đơn vị. Thường xuyên củng cố, kiện toàn, nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của các cấp ủy, tổ chức đảng. Chấp hành nghiêm các nguyên tắc

Ảnh minh họa

về tổ chức và hoạt động của Đảng; duy trì nghiêm nền nếp, nâng cao chất lượng sinh hoạt đảng. Thường xuyên rà soát, bổ sung và thực hiện nghiêm quy chế làm việc, quy chế lãnh đạo của các cấp ủy, tổ chức đảng và chỉ huy trên từng mặt công tác, nhất là các mặt công tác trọng yếu để phát sinh tham nhũng, tiêu cực; không để sơ hở, dẫn đến sai phạm, vi phạm pháp luật, kỷ luật của Quân đội, làm ảnh hưởng đến uy tín, thanh danh “Bộ đội Cụ Hồ”.

Hai là, tăng cường công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, nâng cao nhận thức, trách nhiệm cho cán bộ, chiến sĩ về tiếp tục giữ gìn, phát huy phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ”, kiên quyết chống chủ nghĩa cá nhân trong thời kỳ mới.

Tập trung giáo dục nâng cao nhận thức chính trị, mục tiêu, lý tưởng cách mạng, bản chất, truyền thống, chức năng, nhiệm vụ của Quân đội và đơn vị; tinh thần trách nhiệm, gương mẫu tu dưỡng, rèn luyện, giữ gìn phẩm chất, đạo đức người quân nhân cách mạng, danh hiệu cao quý “Bộ đội Cụ Hồ”. Kết hợp chặt chẽ giữa giáo dục những phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ” với giáo dục truyền thống dân tộc, quân đội, đơn vị. Tăng cường giáo dục pháp luật, điều lệnh, điều lệ Quân đội, quy định của đơn vị, 10 lời thề danh dự, 12 điều kỷ luật khi quan hệ với nhân dân và chức trách quân nhân. Phát huy vai trò các lực lượng, phương tiện, nhất là các cơ quan thông tấn, báo chí quân đội trong cổ vũ, động viên gương “người tốt, việc tốt”, giữ gìn, phát huy phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ” trong thời kỳ mới.

Ba là, xây dựng đội ngũ cán bộ các cấp có đủ phẩm chất, năng lực, uy tín, thực sự là tấm gương mẫu mực trong phát huy phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ”.

Quán triệt, cụ thể hóa và thực hiện nghiêm túc các nghị quyết, kết luận, quy chế, quy định của Trung ương, Quân ủy Trung ương về công tác cán bộ và xây dựng đội ngũ cán bộ quân đội. Tập trung xây dựng đội ngũ cán bộ lãnh đạo, chỉ huy, quản lý các cấp, nhất là cấp chiến dịch, chiến lược có bản lĩnh chính trị vững vàng, tuyệt đối trung thành với Tổ quốc, với Đảng, Nhà nước và Nhân dân; có phẩm chất đạo đức trong sáng, ý thức tổ chức kỷ luật nghiêm; có kiến thức, năng lực toàn diện; thực sự mẫu mực về phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ”; cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư; luôn đề cao trách nhiệm, dám nghĩ, dám nói, dám làm, dám chịu trách nhiệm, dám đổi mới, sáng tạo, dám đương đầu với khó khăn, thử thách, dám hành động vì lợi ích chung.

Bốn là, chăm lo xây dựng đơn vị vững mạnh toàn diện; phát huy vai trò các tổ chức, các lực lượng trong phát huy phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ”.

Lãnh đạo, chỉ đạo triển khai đồng bộ các giải pháp xây dựng cơ quan, đơn vị vững mạnh toàn diện, “mẫu mực, tiêu biểu”. Tạo chuyển biến vững chắc về xây dựng chính quy, chấp hành pháp luật, kỷ luật trong toàn quân. Lấy kết quả xây dựng chính quy, chấp hành kỷ luật là một trong những tiêu chí quan trọng để xem xét, đánh giá thi đua, khen thưởng và đánh giá, xếp loại chất lượng tập thể, cá nhân. Chăm lo xây dựng các tổ chức quần chúng và hội đồng quân nhân vững mạnh, hoạt động đúng chức năng, nhiệm vụ. Thực hiện nghiêm quy chế dân chủ ở cơ sở, kịp thời nắm bắt, giải quyết hiệu quả những vướng mắc nảy sinh, không để sai phạm nhỏ trở thành sai phạm lớn. Chú trọng xây dựng môi trường văn hóa thật sự trong sạch, lành mạnh, dân chủ; đề cao tình thương yêu đồng chí, đồng đội; sẵn sàng chia sẻ, giúp đỡ nhau để hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao.

Năm là, nâng cao hiệu lực, hiệu quả công tác kiểm tra, giám sát; kiên quyết chấn chỉnh, xử lý nghiêm các vi phạm.

Tiếp tục đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác kiểm tra, giám sát. Chú

trọng việc kiểm tra của cấp trên với cấp dưới; tăng cường kiểm tra về xây dựng chính quy, chấp hành pháp luật, kỷ luật của cơ quan, đơn vị và việc phát huy phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ”, chống chủ nghĩa cá nhân. Nâng cao chất lượng giám sát thường xuyên; chú trọng giám sát chuyên đề, tăng cường kiểm tra khi có dấu hiệu vi phạm; coi trọng cảnh báo, phòng ngừa và xử lý sai phạm. Tập trung kiểm tra, giám sát những nơi, những lĩnh vực dễ phát sinh tham nhũng, tiêu cực. Chủ động phát hiện, ngăn chặn vi phạm của tổ chức đảng và đảng viên. Kịp thời phát hiện, xử lý nghiêm các trường hợp vi phạm, những cán bộ, đảng viên thiếu gương mẫu, để đơn vị xảy ra vụ việc nghiêm trọng.

Phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ” là kết tinh những giá trị cao đẹp được hình thành và lan tỏa gắn với thực tiễn hơn 80 năm xây dựng, trưởng thành của Quân đội nhân dân Việt Nam. Trong thời kỳ mới, việc giữ gìn, phát huy những giá trị cao đẹp phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ” vừa là yêu cầu khách quan, vừa là tình cảm, trách nhiệm của mọi cán bộ, chiến sĩ trong Quân đội ta. Mỗi cán bộ, chiến sĩ phải tích cực tự tu dưỡng, tự rèn luyện và phấn đấu, góp phần vun đắp, phát huy giá trị cao đẹp “Bộ đội Cụ Hồ” một cách thiết thực, hiệu quả, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa trong thời kỳ mới./.

Ghi chú:

(1) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, tập 14, Nxb CTQG-ST, H.2011, tr.435.

Tài liệu tham khảo:

1. Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, (tập I, tập II), Nxb CTQG-ST, H.2021.

2. Tổng cục Chính trị, *Tài liệu nghiên cứu, học tập, quán triệt Nghị quyết Đại hội đại biểu Đảng bộ Quân đội lần thứ XI, nhiệm kỳ 2020-2025*.

3. Quân ủy Trung ương, *Nghị quyết số 847-NQ/QUTW ngày 28/12/2021 về phát huy phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ”, kiên quyết chống chủ nghĩa cá nhân trong tình hình mới*.